

MODULZÁRÓ VIZSGA

az általános iskolai és a középiskolai magyartanári szakon az osztatlan rendszerű tanárképzésben a 2016/2017-es tanév tavaszi félévétől

A vizsga formája: írásbeli vizsga

A vizsga kreditértéke: 2 kredit

A vizsga értékelése: ötfokozatú értékelés érdemjeggyel

Vizsgafeladat: esszé fogalmazása 1 nyelvészeti és 1 irodalmi esszékérdés alapján, amelyeket a vizsgán megadott 3 nyelvészeti és 3 irodalmi esszékérdésből választhat a hallgató. Mind a nyelvészeti, mind az irodalmi esszében **kötelezően utalni szükséges legalább két-két, a témával kapcsolatos szakirodalomra.** Kérjük megadni az esszé végén azoknak a szakirodalomnak az adatait (szerző, megjelenési év, cím, kiadó, egyéb adatok), amelyekre a hallgató a szövegben névvel hivatkozik, az adatokat egy külön papíron el lehet hozni a vizsgára. A nyelvészeti és az irodalmi esszé megírására összesen 120 perc áll a hallgatók rendelkezésére.

Minden nyelvészeti és irodalmi témakörhöz 2-2 esszékérdés tartozik, amelyeket minden félévben kihirdetünk. Minden vizsgán az adott félévre megadott bármelyik esszékérdés kihúzható. Az esszékérdések a következő témakörökhöz kapcsolódnak a 2016/2017-es tanév tavaszi és a 2017/2018-as tanév őszi félévében.

A nyelvészeti esszék témakörei

Kommunikáció, retorika

- A meggyőzés retorikai eszközei
- A tanári beszéd funkciói a magyarórán

Fonetika és pszicholingvisztika

- A magyar beszéd fonetikai jellemzői (szegmentális és szuprasegmentális vetülete)
- A beszédprodukción és a beszédpercepción folyamatok

Magyar grammatika

- A magyar todalék-morfémák rendszere
- A szókapcsolatok rendszerezése a magyar nyelv grammatikájában

Finnugrisztika és nyelvtörténet

- A jövevényszók mint a történelmi, társadalmi, kulturális változások tükröi
- A magyar nyelv alapnyelvi (uráli, finnugor, ugor) sajátosságainak bemutatása az egyes nyelvi szinteken

Jelentéstan és pragmatika

- A metafora és a metonímia szemantikai megközelítése
- A deixis művelete és fajtái

Szöveg- és stílusvizsgálat

- A szövegek tipizálása
- A stílus szociokulturális tényezői

Területi és társadalmi nyelvváltozatok

- A nyelvi tervezés fogalma, típusai és megjelenése a magyar nyelv példáján
- A magyar nyelvi változatosságnak egy szabadon választott nem nyelvi jelenséggel (például az életkorral, a nemmel, a térbeliséggel vagy az iskolázottsággal) való kapcsolata a kérdés empirikus vizsgálatának eredményei alapján

Az irodalmi esszék témakörei

Irodalomelmélet

- Milyen hatással volt a későbbi irodalomértelmezésre Kantnak az a tétele, amely szerint „az ízlésítélet (...) nem megismerési ítélet, tehát nem logikai, hanem esztétikai: ezen olyan ítéletet értünk, amelynek meghatározó alapja kizárólag szubjektív lehet”?
- Melyik összetevőhöz rendeli hozzá Jakobson a „poétikai funkciót” a nyelvi kommunikáció modelljében? Milyen – termékeny és/vagy vitatható – következményekkel járhat az irodalomértelmezésre az a megfigyelés, hogy a poétikai funkció „elmélyíti a jelek és a tárgyak alapvető kettéválását”?

Világirodalom

- A modern regény elbeszélésmódjának változatai (három szabadon választott regény példáján)
- A dialógus problémává válása a modern drámában

Régi magyar irodalom

- Az Ómagyar Mária-siralom problémái
- A Syrena-kódex mint megkomponált verseskötet

Klasszikus magyar irodalom

- Csokonai Vitéz Mihály költői pályájának fontosabb irányai és problémái
- Jókai Mór regényeinek prózapoétikai sajátosságai egy szabadon választott mű alapján

Modern magyar irodalom

- Babits költészetfelfogásának változásai
- Krúdy Gyula elbeszéléspoétikájának modern vonásai

Kortárs magyar irodalom

- Pilinszky János költői beszédmódjának alakulástörténete
- Bodor Ádám epikájának narratív eljárásai

Társművészetek, populáris és ifjúsági irodalom

- Egy szabadon választott ifjúsági irodalmi mű bemutatása elsősorban amellelt érvelve, hogy a mű megfelel a választott korosztály életkori sajátosságainak, és a diákokat foglalkoztató problémákra korszerű, erkölcsi, illetve izgalmas poétikai válaszokat ad
- A magas és a népszerű kultúra kölcsönviszonya átalakulásának bemutatása egy 1970 után íródott magyar vagy világirodalmi mű példáján, hivatkozva kultúraelméletekre

Az esszék értékelése részben tartalmi, részben nyelvi szempontok alapján történik. A vizsgadolgozatokat az esszékérdéshez tartozó kurzusok oktatói javítják. Minden javító jegyet ad az általa javított esszére, törtjegyét is lehet adni. A jegyek átlaga alapján számítjuk ki a modulzáró vizsga eredményét.

A modulzáró vizsga érdemjegyének kiszámítása:

- 2–2,5 = elégséges (2)
- 2,51–3,5 = közepes (3)
- 3,51–4,5 = jó (4)
- 4,51–5 = jeles (5)

A vizsga szervezésével kapcsolatos kérdésekkel Molnár Gábor Tamás tanár úrhoz és Antalné Szabó Ágnes tanárnőhöz lehet fordulni.